

Nr 70

Av herr **Lindahl m. fl.**, om förbud mot tillsats av bly i motorbensin.

(Lika lydande med motion nr 45 i Första kammaren)

Blyutsläppen från bilarnas avgasrör i Sveriges större städer kommer att öka med 100—200 procent inom den närmaste tioårsperioden enligt en svensk rapport som nyligen refererades i dagspressen.

Markanta ökningsar av mängden bly i städernas luft noteras samtidigt från flera håll i utlandet, där man även föreslagit lagstiftningsåtgärder mot detta hygieniska riskmoment. I USA har förslag framlagts om stegvisa reduktioner av blyhalten i motorbensinen. I Tyskland diskuteras f. n. luftrenhetsnormer avseende bly i storstädernas luft.

I Sovjetunionen har man sedan länge varit uppmärksam på blyfrågan. Där finns också ett »riktvärde» för högsta tillrädliga blyhalt i tätorternas luft (0,7 ug bly/m³ luft). I centrala Stockholm är dagens luftblyvärden redan ca 5 gånger högre än dessa sovjetiska »riktvärden».

Anledningen till de föreslagna lagstiftningsåtgärderna är naturligtvis blyets giftighet. För några år sedan hävdades i en uppmärksammasad fackartikel i USA att den amerikanska storstadsbefolkningen var allvarligt »blyhotad» från bilarnas blyhaltiga avgaser. Framstående opartiska medicinska experter har sedan dess uttryckt liknande farhågor.

Enligt den svenska blyrapporten bör redan i dag blyupptagningen i kroppens vävnader betraktas som alltför hög, t. ex. för människor som bor i storstadsregionerna. Denna blyupptagning kan förväntas stiga med 40 à 80 procent fram till år 1977.

Redan förra året föreslogs i riksdagen att bly i bensin successivt skulle avskaffas (motionerna I: 357 och II: 441, 1967). Avseende den del av motionen som berör bly säger andra lagutskottet i sitt utlåtande nr 66, 1967: »... frågan om blyhaltiga tillsatser till motorbränsle är redan föremål för utredning inom en av kommunikationsministern år 1965 tillkallad expertgrupp.» Utskottet ansåg därför att initiativ från riksdagens sida inte var påkallat.

Ovannämnda expertgrupp (bilavgasgruppen i Studsvik) består, förutom av ett departementsråd, av nio stycken vid teknisk högskola ingenjörutbildade experter. Frågan om vi i Sverige vill förbjuda eller reducera bly i motorbensin är endast till en del teknisk. Detta innebär att de hälso- och sjukvårdande organen samt de ekologiska experterna ytterst har ansvar för beslut i denna fråga, när teknikerna framfört sina åsikter.

Nu vet vi att förgiftningsrisken för storstadsbefolkningen tilltar mycket snabbt, alltför snabbt för att tillåta dröjsmål med beslut i frågan. Riksdagen måste därför ta på sitt eget ansvar att ärendet blir föremål för ny prövning med minsta möjliga tidsspillan.

De tekniska och ekonomiska grundförutsättningarna för beslut är redan klara;

1) bly går ej att rena från avgaserna,

2) högoktanig blyfri bensin har redan tillverkats med samma egenskaper som blybensin,

3) kostnadsökningen för sådan bensin är maximalt några ören per liter — en kostnad som kan minskas om man samtidigt frångår dagens extrema motorer med höga kompressionstal.

4) differentiering av skattesatser mellan blyfri och blyad bensin är helt i linje med modernt miljövårdstänkande.

Varje svensk medborgares självklara rätt till ren och giftfri luft bör kunna tillgodoses, åtminstone i detta fall, då inga avgörande inhemska tekniskt-ekonomiska intressen är involverade.

Med hänsyn till vad som ovan anförts, föreslår vi

att riksdagen måtte besluta,

att blytillsatser i motorbensin snarast — efter rimlig men kort omställningsperiod för petroleumindustrin — skall förbjudas.

Stockholm den 16 januari 1968

Essen Lindahl (s)

Bror E. Nyström (s)

Folke Trana (s)

Gunnel Olsson (s)

Anna-Lisa Lewén-Eliasson (s)

Carl-Erik Johansson (s)

i Södertälje